

יא:

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

מסורת הש"ס

עין משפט
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...

לרבות סוטה שנפטר. וא"ת והי' מפיק רבנן קרא מפסטיה
דפסטיה דקרא נמחיר גרושתו כמי ו"ל דלא מסתבר
להו לניקרי עומאה לנישואי גרושה כיון דבעילתה הי'תיר היא:
מאי נסתרה נבעלה. וא"ת וכיון דלא כמי לאו נסוטה ספק

ולא מתייבמת. ועמא מפריש צ"ק דסוטה. אקמי מיהא חוללת
קשיא לרב: מן נסואין. משניטת לאחר ומת או גרושה: אסורה.
למחר לראשון: מן אירוסין. שנאמרסה לאחר ומת מותרת
למחר לראשון: כוונתה: אהת או ואהת או אסורה.

דכתיב והיתה לאיש אחר והיה היינו
קדושין ומיביל לזו ויכל בעלה הראשון
אשר שלחה וגו': ורבי יוסי דמוקי
כולה קרא נמחיר גרושתו: לאו
כסוטה. המונה מתת בעלה לית ליה
ואפילו פשיטא לן דזנאי: מ"ט הויה
ואישוס כתיב כה. בלחמה (א)
הנאסרה לבעלה יש כה הויה דכתיב
והיתה לאיש אחר אישות דכתיב או
כי ימות האיש האחרון לא ויכל בעלה
הראשון משניטת לאחר על ידי קדושין
ואישות וכו'. ודגושה הראשון הוא
דקאי קמא כלל ויכל כלל מונה מחמי
לא: לרסה מסו. להמיכס לרסה
כמותה וגמיר טומאה מעריות:
ואי משוס דכתיב כה. בלחמה (א)
דמשמע מיעוטא היא ולא לרסה
איכא למדרש מיעוטא אכניה דלן
כמה היינו פסולה לכהונה (ד):
הי'ס אהת כפרה. מי שפילו לפניו
שמי יבמות מתח אחר בלחמה או
חלחמה של אחת מהן פוטרת לרסה
היתה אחת כשרה ואחת פסולה וכו':
כשרה לעלמא. מיוחסת וכשרה
לכהונה: פסולה לעלמא. כגון שהיתה
גרושה או חלוצה מכעל אחר ופסולה
לכהונה: כיון דלדידיה חויה. הוא
ישראל: מאי נפקא ליה מינס. הי
דליכעי לחון ואי נעי לייכסי הי דליכעי
לייכס: דהא כתיב גבי
דכתיב בה טומאה
צרתה כבורה או דלמא
כיון דאיערק איערק
דיבין דרשינן להיא
אחרי אשר הוטמאה
לסוטה איערק ליה
ממחור גרושתו ולא
כתיב בה טומאה ולא
הוי צרתה אסורה
לייכס פסול: (א) ויה
פסולה וכו' וכשרה לעלמא
השולל מלי' ומינת לעלמא
נחמן: (א) ד"ה נמחיר לה
כגון בעלה: (א) תוס' ד"ה
נמחיר וכו' דפשיטא ליה
דלא אלס:

גליון הש"ס

ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...

הגהות הב"ח

(א) ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...

מוסף רש"י

ומתייבמת לרסה וכו'...
ומתייבמת לרסה וכו'...
ומתייבמת לרסה וכו'...

ואל מתייבמת (אמר לך רב) אמניא לך
אנא סוטה ודאי ואמרת לי את סוטה ספק
ומ"ש סוטה ודאי (מ"ט) משום דכתיב בה
טומאה סוטה ספק נמי טומאה כתיבא בה
דתניא ר' יוסי בן כיפר אומר משום רבי
אלעזר המחזיר גרושתו מן הנישואין אסורה
מן האירוסין מותרת משום שנאמר י אחרי
אשר הוטמאה וכו' אחת זו ואחת זו
אסורה אלא מה אני מקיים אחרי הוטמאה
לרבות סוטה שנפטר. ומאי נסתרה
נבעלה ואמאי קרי ליה נסתרה טלישנא
מעליא נקמ נבעלה טומאה בהדיא כתיב בה
ונסתרה והיא נטמאה: למיסק עלה בלאו
וד' יוסי בן כיפר לאו כסוטה לית ליה ואי
ונאי נמי מאי מעמא הויה ואישות כתיב בה
בעא מיניה רב יהודה מרב ששנת המחזיר
גרושתו משניטת ומת צרתה מהו אליבא
דרבי יוסי בן כיפר לא תיבעי לך כיון דאמר
ר' יוסי בן כיפר טומאה במחור גרושתו
הוא דכתיבא צרתה כמותה ואי משום דכתיב
בה יתועבה היא י"ה היא יתועבה ואין בניה
אליבא דרבנן אע"ג דאמור רבנן טומאה
בסוטה הוא דכתיב י"ה אין מקרא יוצא מידי
פשוטו או דלמא כיון דאיערק איערק איבא
דאמרי אליבא דרבנן לא תיבעי לך כיון
דאיתערק איערק כי תיבעי לך אליבא דרבי
יוסי בן כיפר מאי אע"ג דאמר ר' יוסי בן כיפר
טומאה במחור גרושתו הוא דכתיבא מיעט
רחמנא (א) היא תועבה ואין צרתה תועבה
או דלמא היא תועבה ואין בניה תועבין הא
צרתה תועבה א"ל תניתיה י"ה היתה אחת
כשרה ואחת פסולה אם היה חולין חולין
לפסולה ואם היה מייבם מייבם לכשרה מאי
כשרה ומאי פסולה אלימא כשרה כשרה
לעלמא פסולה פסולה לעלמא כיון דלדידיה
חויא מאי נפקא ליה מינה אלא לאו כשרה
כשרה ליה פסולה פסולה ליה ומאי ניתו
מחזיר גרושתו וקתני ואם היה מייבם מייבם
לכשרה לא לעולם כשרה כשרה לעלמא
פסולה פסולה לעלמא ודקאמרת כיון
דלדידיה חויא מאי נפקא ליה מינה משום
דרב יוסף דאמר רב יוכפ כאן שנה רבי
לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לרסה
ת"ש המחזיר גרושתו משנשאת היא וצרתה
חולצת היא וצרתה ס"ד (אלא) אימא או
היא או צרתה ולא תרוצי קבותרת לה
תריץ הכי יהיא חולצת צרתה או חולצת או
אבא רבי יוחנן בעי המחזיר גרושתו משניטת צרתה מהו אמר ליה רבי
אמי ותיבעי לך היא גופה היא גופה לא קמביעיא לי י"ה דאמרינן י"ה קל וחומר
במותר לה (א) אסורה באסור לה לא כל שכן כי קא מיבעיא לי צרתה מאי
מי אלים ק"ו למידיה צרה או לא רב נחמן בר יצחק מתני הכי אמר ר' חייא
בר אבא בעי ר' יוחנן המחזיר גרושתו משניטת מהו א"ל ר' אמי ותיבעי
לך צרתה צרתה לא קמביעיא לי דלא אלים קל וחומר למידיה צרה אלא
כי קמביעיא לי היא גופה מאי מי אלים קל וחומר במקום מצוה או לא
אמר

ואל מתייבמת (אמר לך רב) אמניא לך
אנא סוטה ודאי ואמרת לי את סוטה ספק
ומ"ש סוטה ודאי (מ"ט) משום דכתיב בה
טומאה סוטה ספק נמי טומאה כתיבא בה
דתניא ר' יוסי בן כיפר אומר משום רבי
אלעזר המחזיר גרושתו מן הנישואין אסורה
מן האירוסין מותרת משום שנאמר י אחרי
אשר הוטמאה וכו' אחת זו ואחת זו
אסורה אלא מה אני מקיים אחרי הוטמאה
לרבות סוטה שנפטר. ומאי נסתרה
נבעלה ואמאי קרי ליה נסתרה טלישנא
מעליא נקמ נבעלה טומאה בהדיא כתיב בה
ונסתרה והיא נטמאה: למיסק עלה בלאו
וד' יוסי בן כיפר לאו כסוטה לית ליה ואי
ונאי נמי מאי מעמא הויה ואישות כתיב בה
בעא מיניה רב יהודה מרב ששנת המחזיר
גרושתו משניטת ומת צרתה מהו אליבא
דרבי יוסי בן כיפר לא תיבעי לך כיון דאמר
ר' יוסי בן כיפר טומאה במחור גרושתו
הוא דכתיבא צרתה כמותה ואי משום דכתיב
בה יתועבה היא י"ה היא יתועבה ואין בניה
אליבא דרבנן אע"ג דאמור רבנן טומאה
בסוטה הוא דכתיב י"ה אין מקרא יוצא מידי
פשוטו או דלמא כיון דאיערק איערק איבא
דאמרי אליבא דרבנן לא תיבעי לך כיון
דאיתערק איערק כי תיבעי לך אליבא דרבי
יוסי בן כיפר מאי אע"ג דאמר ר' יוסי בן כיפר
טומאה במחור גרושתו הוא דכתיבא מיעט
רחמנא (א) היא תועבה ואין צרתה תועבה
או דלמא היא תועבה ואין בניה תועבין הא
צרתה תועבה א"ל תניתיה י"ה היתה אחת
כשרה ואחת פסולה אם היה חולין חולין
לפסולה ואם היה מייבם מייבם לכשרה מאי
כשרה ומאי פסולה אלימא כשרה כשרה
לעלמא פסולה פסולה לעלמא כיון דלדידיה
חויא מאי נפקא ליה מינה אלא לאו כשרה
כשרה ליה פסולה פסולה ליה ומאי ניתו
מחזיר גרושתו וקתני ואם היה מייבם מייבם
לכשרה לא לעולם כשרה כשרה לעלמא
פסולה פסולה לעלמא ודקאמרת כיון
דלדידיה חויא מאי נפקא ליה מינה משום
דרב יוסף דאמר רב יוכפ כאן שנה רבי
לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לרסה
ת"ש המחזיר גרושתו משנשאת היא וצרתה
חולצת היא וצרתה ס"ד (אלא) אימא או
היא או צרתה ולא תרוצי קבותרת לה
תריץ הכי יהיא חולצת צרתה או חולצת או
אבא רבי יוחנן בעי המחזיר גרושתו משניטת צרתה מהו אמר ליה רבי
אמי ותיבעי לך היא גופה היא גופה לא קמביעיא לי י"ה דאמרינן י"ה קל וחומר
במותר לה (א) אסורה באסור לה לא כל שכן כי קא מיבעיא לי צרתה מאי
מי אלים ק"ו למידיה צרה או לא רב נחמן בר יצחק מתני הכי אמר ר' חייא
בר אבא בעי ר' יוחנן המחזיר גרושתו משניטת מהו א"ל ר' אמי ותיבעי
לך צרתה צרתה לא קמביעיא לי דלא אלים קל וחומר למידיה צרה אלא
כי קמביעיא לי היא גופה מאי מי אלים קל וחומר במקום מצוה או לא
אמר

ואל מתייבמת (אמר לך רב) אמניא לך
אנא סוטה ודאי ואמרת לי את סוטה ספק
ומ"ש סוטה ודאי (מ"ט) משום דכתיב בה
טומאה סוטה ספק נמי טומאה כתיבא בה
דתניא ר' יוסי בן כיפר אומר משום רבי
אלעזר המחזיר גרושתו מן הנישואין אסורה
מן האירוסין מותרת משום שנאמר י אחרי
אשר הוטמאה וכו' אחת זו ואחת זו
אסורה אלא מה אני מקיים אחרי הוטמאה
לרבות סוטה שנפטר. ומאי נסתרה
נבעלה ואמאי קרי ליה נסתרה טלישנא
מעליא נקמ נבעלה טומאה בהדיא כתיב בה
ונסתרה והיא נטמאה: למיסק עלה בלאו
וד' יוסי בן כיפר לאו כסוטה לית ליה ואי
ונאי נמי מאי מעמא הויה ואישות כתיב בה
בעא מיניה רב יהודה מרב ששנת המחזיר
גרושתו משניטת ומת צרתה מהו אליבא
דרבי יוסי בן כיפר לא תיבעי לך כיון דאמר
ר' יוסי בן כיפר טומאה במחור גרושתו
הוא דכתיבא צרתה כמותה ואי משום דכתיב
בה יתועבה היא י"ה היא יתועבה ואין בניה
אליבא דרבנן אע"ג דאמור רבנן טומאה
בסוטה הוא דכתיב י"ה אין מקרא יוצא מידי
פשוטו או דלמא כיון דאיערק איערק איבא
דאמרי אליבא דרבנן לא תיבעי לך כיון
דאיתערק איערק כי תיבעי לך אליבא דרבי
יוסי בן כיפר מאי אע"ג דאמר ר' יוסי בן כיפר
טומאה במחור גרושתו הוא דכתיבא מיעט
רחמנא (א) היא תועבה ואין צרתה תועבה
או דלמא היא תועבה ואין בניה תועבין הא
צרתה תועבה א"ל תניתיה י"ה היתה אחת
כשרה ואחת פסולה אם היה חולין חולין
לפסולה ואם היה מייבם מייבם לכשרה מאי
כשרה ומאי פסולה אלימא כשרה כשרה
לעלמא פסולה פסולה לעלמא כיון דלדידיה
חויא מאי נפקא ליה מינה אלא לאו כשרה
כשרה ליה פסולה פסולה ליה ומאי ניתו
מחזיר גרושתו וקתני ואם היה מייבם מייבם
לכשרה לא לעולם כשרה כשרה לעלמא
פסולה פסולה לעלמא ודקאמרת כיון
דלדידיה חויא מאי נפקא ליה מינה משום
דרב יוסף דאמר רב יוכפ כאן שנה רבי
לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לרסה
ת"ש המחזיר גרושתו משנשאת היא וצרתה
חולצת היא וצרתה ס"ד (אלא) אימא או
היא או צרתה ולא תרוצי קבותרת לה
תריץ הכי יהיא חולצת צרתה או חולצת או
אבא רבי יוחנן בעי המחזיר גרושתו משניטת צרתה מהו אמר ליה רבי
אמי ותיבעי לך היא גופה היא גופה לא קמביעיא לי י"ה דאמרינן י"ה קל וחומר
במותר לה (א) אסורה באסור לה לא כל שכן כי קא מיבעיא לי צרתה מאי
מי אלים ק"ו למידיה צרה או לא רב נחמן בר יצחק מתני הכי אמר ר' חייא
בר אבא בעי ר' יוחנן המחזיר גרושתו משניטת מהו א"ל ר' אמי ותיבעי
לך צרתה צרתה לא קמביעיא לי דלא אלים קל וחומר למידיה צרה אלא
כי קמביעיא לי היא גופה מאי מי אלים קל וחומר במקום מצוה או לא
אמר

ואל מתייבמת (אמר לך רב) אמניא לך
אנא סוטה ודאי ואמרת לי את סוטה ספק
ומ"ש סוטה ודאי (מ"ט) משום דכתיב בה
טומאה סוטה ספק נמי טומאה כתיבא בה
דתניא ר' יוסי בן כיפר אומר משום רבי
אלעזר המחזיר גרושתו מן הנישואין אסורה
מן האירוסין מותרת משום שנאמר י אחרי
אשר הוטמאה וכו' אחת זו ואחת זו
אסורה אלא מה אני מקיים אחרי הוטמאה
לרבות סוטה שנפטר. ומאי נסתרה
נבעלה ואמאי קרי ליה נסתרה טלישנא
מעליא נקמ נבעלה טומאה בהדיא כתיב בה
ונסתרה והיא נטמאה: למיסק עלה בלאו
וד' יוסי בן כיפר לאו כסוטה לית ליה ואי
ונאי נמי מאי מעמא הויה ואישות כתיב בה
בעא מיניה רב יהודה מרב ששנת המחזיר
גרושתו משניטת ומת צרתה מהו אליבא
דרבי יוסי בן כיפר לא תיבעי לך כיון דאמר
ר' יוסי בן כיפר טומאה במחור גרושתו
הוא דכתיבא צרתה כמותה ואי משום דכתיב
בה יתועבה היא י"ה היא יתועבה ואין בניה
אליבא דרבנן אע"ג דאמור רבנן טומאה
בסוטה הוא דכתיב י"ה אין מקרא יוצא מידי
פשוטו או דלמא כיון דאיערק איערק איבא
דאמרי אליבא דרבנן לא תיבעי לך כיון
דאיתערק איערק כי תיבעי לך אליבא דרבי
יוסי בן כיפר מאי אע"ג דאמר ר' יוסי בן כיפר
טומאה במחור גרושתו הוא דכתיבא מיעט
רחמנא (א) היא תועבה ואין צרתה תועבה
או דלמא היא תועבה ואין בניה תועבין הא
צרתה תועבה א"ל תניתיה י"ה היתה אחת
כשרה ואחת פסולה אם היה חולין חולין
לפסולה ואם היה מייבם מייבם לכשרה מאי
כשרה ומאי פסולה אלימא כשרה כשרה
לעלמא פסולה פסולה לעלמא כיון דלדידיה
חויא מאי נפקא ליה מינה אלא לאו כשרה
כשרה ליה פסולה פסולה ליה ומאי ניתו
מחזיר גרושתו וקתני ואם היה מייבם מייבם
לכשרה לא לעולם כשרה כשרה לעלמא
פסולה פסולה לעלמא ודקאמרת כיון
דלדידיה חויא מאי נפקא ליה מינה משום
דרב יוסף דאמר רב יוכפ כאן שנה רבי
לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לרסה
ת"ש המחזיר גרושתו משנשאת היא וצרתה
חולצת היא וצרתה ס"ד (אלא) אימא או
היא או צרתה ולא תרוצי קבותרת לה
תריץ הכי יהיא חולצת צרתה או חולצת או
אבא רבי יוחנן בעי המחזיר גרושתו משניטת צרתה מהו אמר ליה רבי
אמי ותיבעי לך היא גופה היא גופה לא קמביעיא לי י"ה דאמרינן י"ה קל וחומר
במותר לה (א) אסורה באסור לה לא כל שכן כי קא מיבעיא לי צרתה מאי
מי אלים ק"ו למידיה צרה או לא רב נחמן בר יצחק מתני הכי אמר ר' חייא
בר אבא בעי ר' יוחנן המחזיר גרושתו משניטת מהו א"ל ר' אמי ותיבעי
לך צרתה צרתה לא קמביעיא לי דלא אלים קל וחומר למידיה צרה אלא
כי קמביעיא לי היא גופה מאי מי אלים קל וחומר במקום מצוה או לא
אמר

תורה אור השלם

1. לא יוכל בעלה
הראשון אשר שלחה
לשוב לקחתה לדיוות לו
לאשה אחרי אשר
הוטמאה כי תועבה הוא
לפני ה' ולא תחייא את
הארוך אשר י' אלהיך
נתן לך נחלה
דברים כד ר'
2. ויחבב אשה אתה
שבתך ורע ובעלך מעמי
אישך ונסתרה והיא
נטמאה וכו' אין קל ודא
לא תתקשר
במדרש ה' י'

הגהות הגר"א

(א) ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...
ג' נמצאה
אז א"מ מ"ח מ"ח ה'...

תוס' חד מקמאי

ואה הניחן מה אני
מקיים אשר הוטמאה
לרבות סוטה שנפטר מאי
נסתרה נבעלה ולישנא
מעליא נקמ: דהן שתי
בפסולות אבות אחת
היתה אחת כשרה ואי
פסולה אם היה חולין
חולין לפסולה ואם היה
מייבם מייבם לכשרה לא
מביעא אם פסולה לא
יכשרה לעלמא כגון מחזיר
גרושתו משנשאת כשרה לו
חולין לפסולה והיא
הנרשית שאסרה לו מקרי
אם נאסרה במותר לה
באסור לו מביעא אלא
אפילו שתיין כשרות לא
כגון שהיא ישראל והאמת
נרשית שהיא פסולה לכן
חולין לפסולה ולא לכשרה
משום דרב יוסף דאמר כאן
שה ר' לא ישפוך אדם מי
בורו ואחרים צריכים לו:

מוסף רש"י

לישנא מעליא נקמ.
משנה ודק נקי העת
לפני גליון נקי ופסולות
היא תועבה. לומר
שנשאת עברה וקדושין
היא אר מקרא יוצא
מידי פשוטו. ואע"ג
דרישנן לה לרשעה מידי
פשוטו מיהא לא נפק
למחר וקדושין כד. ואין
לומר שהיא פסולה לכן
חולין לפסולה ולא לכשרה
משום דרב יוסף דאמר כאן
שה ר' לא ישפוך אדם מי
בורו ואחרים צריכים לו: